

การประชุม G7 ที่ผ่านมา ตอกย้ำความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ที่เข้มข้นขึ้น

- **การประชุม G7 ประจำปี 2566 ที่เมืองฮิโรชิมา ประเทศญี่ปุ่น** ให้น้ำหนักของเนื้อหาการประชุมไปที่ประเด็นความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ โดยยังคงส่งสัญญาณให้การสนับสนุนยูเครนในด้านต่างๆ การแสดงจุดยืนที่จะลดทอนบทบาทจีนรอบด้าน รวมถึงการแสวงหาพันธมิตรใหม่ในประเทศกำลังพัฒนาในซีกโลกใต้ (Global South)
- **ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า** ท่าทีของ G7 สะท้อนว่าประเด็นภูมิรัฐศาสตร์โลกจะยังคงเป็นชนวนสำคัญที่สร้างความเปราะบางให้กับเศรษฐกิจโลกในระยะกลาง-ระยะยาว มาตรการกีดกันทางเศรษฐกิจเป็นตัวเร่งปฏิกิริยาการแบ่งห่วงโซ่การผลิตโลกชัดเจน เช่นเดียวกับการชำระหนี้เพื่อการค้าระหว่างประเทศ ที่ในระยะข้างหน้าสกุลเงินหยวนจะมีบทบาทมากขึ้นในการเป็นสกุลเงินภูมิภาค ในขณะที่การกระจายตลาดไปยังกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาในซีกโลกใต้อาจเป็นโอกาสใหม่ของอาเซียนรวมถึงไทย

การประชุมผู้นำกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว 7 ประเทศ (G7 Summit 2023) ณ เมืองฮิโรชิมา ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 19-21 พฤษภาคม 2566 ประกอบด้วยผู้นำสหรัฐฯ สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส เยอรมนี ญี่ปุ่น อิตาลี แคนาดา และสหภาพยุโรป ซึ่งสาระสำคัญของการประชุมให้น้ำหนักไปที่ประเด็นความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างประเทศ โดยมีทสรุป ดังนี้

- **G7 เดินหน้าสนับสนุนยูเครนและคว่ำบาตรรัสเซีย** โดยให้การสนับสนุนยูเครนด้านงบประมาณ และการทหารในการต่อสู้กับรัสเซียสำหรับปีนี้และต้นปี 2567 รวมทั้งเพิ่มมาตรการคว่ำบาตรต่อรัสเซีย ซึ่ง EU และสหราชอาณาจักรเพิ่มความเข้มงวดในการนำเข้า/ห้ามนำเข้าเพชรรัสเซีย สำหรับสหรัฐฯ ญี่ปุ่นและแคนาดา เพิ่มการคว่ำบาตรบุคคลและนิติบุคคล รวมถึงห้ามส่งออก/นำเข้าสินค้ากับรัสเซียทั้งทางตรงและทางอ้อม
- **G7 ส่งสัญญาณลดทอนบทบาทจีนในเวทีโลกในด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยี** นำโดยสหรัฐฯ และพันธมิตรได้เริ่มดำเนินการในหลายมาตรการไปแล้ว อาทิ การห้ามส่งออกเทคโนโลยีชิปประมวลผลไปจีน และในการประชุมนี้กลุ่ม G7 มีแผนควบคุมการส่งออกสินค้าเทคโนโลยีไปจีนเพิ่มเติม การวางแนวทางเพิ่มความแข็งแกร่งและขยายห่วงโซ่อุปทานใหม่ทดแทนจีน พร้อมทั้งเดินหน้านักกดดันจีนด้านต่างๆ ทั้งการเรียกร้องให้จีนกดดันรัสเซียให้ยุติการสู้รบกับยูเครน การกดดันจีนผ่านความมั่นคงทางการทหารเรื่องสิทธิเสรีภาพเหนือฉนวนก๊าดทะเลจีนใต้และเสรีภาพในเรื่องช่องแคบไต้หวัน

• G7 เดินหน้ากระชับความสัมพันธ์กับประเทศในซีกโลกใต้ (Global South) หรือกลุ่มประเทศเกิดใหม่ที่มีรายได้ต่ำ-ปานกลาง เช่น กลุ่มละตินอเมริกา แอฟริกา ที่จีนมีอิทธิพลในพื้นที่ดังกล่าวอยู่แล้ว ผ่านโครงการ BRI (Belt and Road Initiative) ในการให้วงเงินกู้สำหรับการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่เป็นหลัก โดย G7 มีแผนเดินหน้าความสัมพันธ์ผ่านการให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน และการขยายความร่วมมือผ่านการลงทุนเพื่อสร้างความมั่นคงทางพลังงานและความมั่นคงทางอาหาร

กลุ่ม G7 มีความสำคัญกับไทยในการเป็นตลาดส่งออกสินค้าที่มีสัดส่วนคิดเป็น 35% ของการส่งออกไทยไปตลาดโลก มีมูลค่าการส่งออกไม่ต่ำกว่า 1 แสนล้านดอลลาร์ฯ ต่อปี ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มีมุมมองเกี่ยวกับการประชุมดังกล่าวที่ภาคธุรกิจต้องเตรียมพร้อมรับมือกับความไม่แน่นอนอย่างน้อย 3-5 ปี

1) ประเด็นภูมิรัฐศาสตร์โลกจะยังคงเป็นชนวนสำคัญที่สร้างความเปราะบางให้กับเศรษฐกิจโลกในระยะกลาง-ระยะยาว สงครามยูเครน-รัสเซียมีท่าทียืดเยื้อซึ่งจะเห็นได้ว่า G7 เดินหน้าคว่ำบาตรรัสเซียด้านต่างๆ มากขึ้นและกดดันจีนในเรื่องนี้อย่างหนักเพื่อตัดช่องทางช่วยเหลือทางเศรษฐกิจของรัสเซีย นอกจากนี้ G7 ได้พยายามสานสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับประเทศ Global South เพื่อเพิ่มบทบาททางเศรษฐกิจในพื้นที่ที่จีนเข้าไปสานสัมพันธ์อยู่แล้ว สิ่งเหล่านี้อาจซ้ำเติมความขัดแย้งระหว่างสหรัฐฯ กับจีนที่มีมาก่อนหน้าให้ทวีคูณขึ้นอีก โดยจะเริ่มเห็นการถอยห่างทางเศรษฐกิจระหว่าง G7 กับจีนบ้างแล้วจากฝั่งจีนที่ลดความสัมพันธ์ทางการค้ากับ G7 เหลือเพียง 33.3% ของมูลค่าการค้ารวมของจีน ในปี 2565 (จาก 39.9% ในปี 2560) ขณะที่ฝั่ง G7 ยังไม่มีภาพเปลี่ยนแปลงมากนัก

ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่าง G7 กับจีนเริ่มลดน้อยลงในช่วงปี 2560-2565

การค้าของ G7 กับจีนลดลงเล็กน้อย

ที่มา: Trademap.org, CEIC โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

การค้าของจีนกับ G7 ลดลงอย่างต่อเนื่อง

2) ห่วงโซ่อุปทานการผลิตโลกถูกแบ่งเป็น 2 ขั้วชัดเจน ด้วย G7 ส่งสัญญาณเดินหน้ากดดันจีน แม้ในการประชุมจะไม่ได้ระบุว่าจีนเป้าหมายหลัก แต่สะท้อนความพยายามสกัดบทบาทจีนในเวทีโลกในด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ท่ามกลางแรงกดดันจาก G7 ผ่านมาตรการควบคุมการส่งออกสินค้าเทคโนโลยีไปจีนทำให้นักลงทุนในจีนและนักลงทุน G7 ย้ายฐานการผลิตจากจีนเพิ่มขึ้น ซึ่งในระยะเปลี่ยนผ่านไทยน่าจะได้รับการสนับสนุนการลงทุนบางส่วนจากการปรับเปลี่ยนห่วงโซ่อุปทานโลกใหม่ โดยเฉพาะด้านการประกอบชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นบทบาทหลักของไทย แต่ก็ยังต้องเผชิญการแข่งขันกับประเทศในภูมิภาคโดยเฉพาะมาเลเซีย เวียดนาม และอินเดีย ซึ่งมีบทบาทคล้ายคลึงกับไทย สำหรับในระยะกลาง-ระยะยาวโอกาสรับเม็ดเงิน

ลงทุนใหม่ในกลุ่มเทคโนโลยีใหม่ๆ คงต้องขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของนักลงทุนที่เล็งเห็นโอกาสจากประเทศผู้รับทุนเป็นหลัก ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างเช่นอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าที่ค่ายรถยนต์จีนเร่งทำตลาดแข่งขั้กับค่ายรถตะวันตก ซึ่งไทยมีความพร้อมในอุตสาหกรรมยานยนต์ดั้งเดิมอยู่แล้วจึงมีแต้มต่อการลงทุนมากกว่าประเทศอื่น แต่สำหรับอุตสาหกรรมไฮเทคใหม่ๆ ในอนาคตต้องแข่งขันด้านความพร้อมการเป็นฐานการผลิตกับอาเซียนด้วยกัน

3) ผลพวงของความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ ส่งผลให้มีสัญญาณหันมาใช้เงินสกุลท้องถิ่นเพื่อลดความเสี่ยงจากการใช้เงินดอลลาร์ฯ โดยเฉพาะการผลักดันเงินหยวนเพื่อชำระค่าสินค้าและบริการระหว่างประเทศมากขึ้น เริ่มจากการใช้ในกลุ่ม BRICS นำโดยรัสเซียที่หลังจากถูกชาติตะวันตกคว่ำบาตรได้หันมาใช้เงินหยวนทำการค้ากับจีนจนทำให้เงินหยวนมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น จากรายงานของ SWIFT ระบุว่าในระยะเวลาเพียงปีเดียวเงินหยวนได้ขยับขึ้นมามีสัดส่วนถึง 4.5% ของการชำระเงินเพื่อการค้าและบริการระหว่างประเทศในโลก (ก่อนสงครามรัสเซีย-ยูเครนเงินหยวนมีสัดส่วนที่ 1.9%) แม้สกุลเงินดอลลาร์ฯ จะยังเป็นสกุลเงินที่มีสัดส่วนการใช้ในโลกสูงที่สุดถึง 84% แต่การใช้เงินหยวนก็มีสัดส่วนการใช้มากขึ้นจากการที่จีนเองเร่งทำความตกลงการค้าในรูปเงินหยวนกับอีกหลายประเทศ **ในระยะข้างหน้า หากสกุลเงินหยวนเริ่มเป็นสกุลเงินท้องถิ่นธุรกิจที่มีการค้าขายกับจีนอาจจะต้องใช้สกุลเงินหยวนในการชำระสินค้าและบริการมากขึ้นไม่เฉพาะไทยแต่รวมถึงภูมิภาคอาเซียน** ทั้งนี้ จีนเป็นคู่ค้าสำคัญอันดับ 1 ของไทยที่ปริมาณการค้าระหว่างกัน (ส่งออก+นำเข้า) ในปี 2565 มีมูลค่ากว่า 1.05 แสนล้านดอลลาร์ฯ หรือคิดเป็นสัดส่วน 18% ของการค้ารวมของไทยกับต่างประเทศ ในขณะที่ข้อมูลปี 2565 การชำระเงินค่าสินค้าและบริการระหว่างไทยกับจีนยังเป็นสกุลเงินดอลลาร์ฯ ในสัดส่วนกว่า 80% นอกจากนี้ ในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 42 ที่ประเทศอินโดนีเซีย เมื่อวันที่ 9-11 พฤษภาคม 2566 ยังมีมติให้สมาชิกใช้สกุลเงินท้องถิ่นเพื่อความสะดวกในการชำระเงินข้ามพรมแดนที่อยู่ในระยะเริ่มต้นและต้องติดตามรายละเอียดต่อไป

4) Global South กลุ่มเศรษฐกิจกำลังพัฒนาในซีกโลกใต้กำลังเป็นที่หมายตาของทั่วโลก นับเป็นโอกาสที่ธุรกิจไทยไม่ควรมองข้ามในการจับตลาดใหม่ที่กำลังเติบโต ในกลุ่มนี้มีทั้งประเทศเกิดใหม่ในกลุ่ม BRICS (บราซิล รัสเซีย อินเดีย จีน และแอฟริกาใต้) กลุ่มประเทศอเมริกาใต้ กลุ่มประเทศในทวีปแอฟริกา รวมถึงอาเซียน ซึ่งประเทศเหล่านี้มีทั้งตลาดขนาดใหญ่และเศรษฐกิจที่ยังมีแนวโน้มเติบโตได้ดีในระยะยาว โดยจีนเข้าไปกระชับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจผ่านโครงการ BRI มากกว่าทศวรรษ และในเวลานี้กลุ่ม G7 เองก็เร่งเดินหน้ากระชับความสัมพันธ์ในลักษณะใกล้เคียงกัน แม้ในเวลานี้หลายประเทศใน Global South จะยังมีเศรษฐกิจเปราะบาง ประสบปัญหาเงินเฟ้อในระดับสูง แต่เศรษฐกิจยังต้องพึ่งพาสินค้าและบริการจากต่างประเทศเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ

Disclaimers รายงานวิจัยนี้จัดทำโดย บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด (KResearch) เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยอาศัยแหล่งข้อมูลสาธารณะ หรือ ข้อมูลที่เชื่อว่ามีความน่าเชื่อถือที่ปรากฏขณะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละขณะเวลา ทั้งนี้ KResearch มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้รับวัตถุประสงค์เพื่อชี้ชวน เสนอแนะ ให้คำแนะนำ หรืออุทิศใจในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยความระมัดระวัง และใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้ถือเป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงข้อความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ดัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำการลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้า เป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)